

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

**Talousarvio 2023 ja
taloussuunnitelma 2023-2025**

Varsinais-Suomen liitto
PL 273, 20101 Turku
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi

Sisältö

Maakuntajohtajan katsaus	
Landskapsdirektörens översikt	5
Yleistä	6
Talous ja toiminta	6
Allmänt	7
Ekonomin och verksamheten	8
Varsinais-Suomen liitto on maakunnan kehittäjä	10
Varsinais-Suomen liitto – paras liittolainen	10
Suomen kolmanneksi suurin maakunnan kuntayhtymä	10
Monipuolinen maakunnan kehittämisen edelläkävijä	10
Päätöksenteko ja luottamustoimielimet	12
Varsinais-Suomen kehittämisen visio	14
Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomi	14
Hyvinvoiva, kasvuhakuinen ja tietoon perustuvien puhtaiden ratkaisujen tarjoilija	14
Varsinais-Suomen maakuntaohjelma 2022–25 ja kumppanuusfoorumi	14
Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025	15
Yleisperustelut	15
Talousarvion rakenne	15
Talousarvion sitovuus	15
Talousarvio 2023 kulut toimialoittain	16
Jäsenkuntien maksusuudet	16
Tilikauden tunnusluvut	16
Talousarvion vastuualueet	17
Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	17
Tavoitteet ja toimenpiteet 2023	19
Tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta	19
Yhteiset toiminnot ja hallinto	19
Aluekehittäminen	20
Maankäyttö ja ympäristö	21
Valonia	22
Edunvalvonta ja kuntapalvelu	23

Henkilöstö	24
Yhteiset toiminnot ja hallinto (15 henkilöä)	24
Aluekehittäminen (26 henkilöä)	24
Maankäyttö ja ympäristö (30 henkilöä)	24
Edunvalvonta ja kuntapalvelu (12 henkilöä)	25
Henkilöstö yksiköittäin 8/2022	25
Talouden tunnusluvut	26
Käyttötalousosa	26
Yhteenveto kuntarahoitteen toiminnan käyttötaloudesta 2022	27
Tuloslaskelmaosa	28
Investointiosa	29
Rahoitusosa	29
Liite 1. Jäsenkuntien maksuosuudet 2017 – 2022	30
Liite 2. Maksuosuuksien kehitys 1993–2025	31
Liite 3. Kuntien maksuosuudet 2023	32

Maakuntajohtajan katsaus Landskapsdirektörens översikt

Kari Häkämies

// Vuosi 2023 tullaan taatusti muistamaan Suomen historiassa. Toivottavasti se Varsinais-Suomen liiton historiassa tunnetaan vuotena, jolloin tehtiin maakunnan tulevaisuuden kannalta tärkeitä, uraa uurtavia, päätöksiä.

Yleistä

Vuosi 2023 tulee olemaan monella tavalla arvoituksellinen ja haastava koko maailmassa. Olemme valitettavan hyvin joutuneet jo kuluvan vuoden aikana toteamaan, kuinka haavoittuva hyvinvointivaltiomme on, ja kuinka paljon jokainen maa ja alue on riippuvainen muista ja muiden tekemisistä.

Suurin syy epävarmuuteen on Venäjän raaka hyökkäys Ukrainaan ja sen seurauksena sodan vaikutukset euroopalaiseen energiansaantiin ja talouteen ylipäättään. Myös Kiinan suunnitelmat herättävät aiheellisia kysymyksiä maailmantalouden näkökulmasta.

Tuleva vuosi on myös Suomen julkisessa hallinnossa suuren muutoksen käännekohta. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa täysillä, eikä sote-asioilla ole oikeastaan enää mitään tekemistä kuntien kanssa. Aivan samoin käy pelastustoimelle.

Siirrolla on suuri vaikutus kuntien talouteen, niiden pyörittämän rahan määrään ja veroprosentteihin. Suomi lienee ainoa läntisen Euroopan oikeusvaltio, joka kohtelee valtiosääntöperinnettä näin radikaalilla tavalla. Hyvinvointialueet ovat valtion rahoittamia toimijoita, ja demokratia niiden puitteissa toteutuu kauko-ohjatusti. On sinänsä ymmärrettävää, että kun valtio maksaa, se myös määrää. Uudistus merkitsee kuitenkin suurta lovea kunnalliseen itsehallintoon. Jatkossa kuntien ja Kuntaliiton on tarkkaan mietittävä, onko kehityssuunta hyväksyttävä. Jos asian suhteen ollaan välinpitämättömiä, valtion ohjaus tulee ilman muuta kasvamaan.

Tehdyt kuntien tulopohjan kavennukset ovat maakuntien liitoille periaatteellisuuden lisäksi myös käytännön kysymys. Liittojen tehtävät eivät ole vähentymässä. Päinvastoin uusia haasteita on edessä, eikä niistä selviä ilman rahaa ja henkilökuntaa. Kuitenkin maksajien, siis kuntien, talousarviot puolittuvat.

Talous ja toiminta

Vuoden 2022 talousarvion alijäämäksi on arvioitu noin 1 18 000 euroa. Tulos saattaa perinteiseen tapaan olla suunniteltua parempi. Yhä useammin syy säästöihin johtuu alentuneista henkilöstökustannuksista, mikä on seuraus työvoimapulasta. Liiton henkilöstörakenne on asiantuntijapainotteinen, ja koko maassa on vaje sen kaltaisesta osaamisesta.

Varsinais-Suomen liitto ei ole nostanut kuntien maksuosuuksia lähes kymmeneen vuoteen lukuun ottamatta Turun lentokentän öisen aukiolon subventioon liittyviä kustannuksia. Liiton talous on viime vuosina vahvistunut niin, että taseessa on noin 2 miljoonaa euroa.

Liitto teki vuosi sitten merkittävän satsauksen ja sitoutui maksamaan Turun Yliopiston teknillisen tiedekunnan tuotantotalouden professuurin, arvo yhteensä 600 000 euroa viidelle vuodelle jaettuna. Lahjoitusprofessuurista ja sisäilmaongelmasta johtuvasta pakollisesta uuden toimitilan hankinnan poistoista, mutta myös yleisestä palka- ja kustannustason noususta, johtuva alijäämä, tulee olemaan vuonna 2023 noin 270 000 euroa.

Tase kestää alijäämäisen tuloksen hyvin, mutta selvää on, että kun kustannukset nousevat samalla tavalla kuin omistajakunnissa, ei toimintaa kyetä vuodesta toiseen rahoittamaan samalla absoluuttisella summalla kuin on hyvin pitkään kyetty tekemään. Tämä on tietenkin neuvottelukysymys liiton ja kuntien välillä.

Vuosi 2023 tulee olemaan hyvin mielenkiintoinen varsinaisen toiminnan osalta. Oman lisänsä tuovat eduskuntavaalit, joiden tulos saattaa kytkeytyä liiton tavoitteiden toteutumiseen.

Suurin kysymys on Turun tunnin juna, joka on siinä valmiudessa, että maan uusi hallitus voi tehdä rakentamispäätöksen, jos poliittista tahtoa löytyy. Myös Saaristomeren pelastaminen on hyvässä vauhdissa. Tuleva nelivuotiskausko ratkaisee, onnistutaanko operaatioissa, vaiko ei.

EU:ssa on alkanut uusi ohjelmakausi, mutta seuraavaan ruvetaan jo valmistautumaan. Varsinais-Suomen rakennerahastosaanti parantui edellisessä päätöksessä puolella, mutta vielä ollaan kaukana oikeudenmukaisuuden toteutumisesta. Rakennerahastojen ohella liitto tukee kehittämishankkeita kansallisen rahoituksen lisäksi Central Baltic-ohjelman kautta.

Merialuesuunnittelu tulee olemaan tulevaisuuden suuri kysymys, jossa Varsinais-Suomella on taatusti merkittävä rooli. Kyse on ainakin turvallisuuspolitiikasta, energiapolitiikasta, vesiensuojelusta ja merellisestä ruoan tuotannosta.

Liiton kansainvälisessä suuntautumisessa Itämeren alue ja Ruotsi tulevat korostumaan entisestään.

Vuosi 2023 tullaan taatusti muistamaan Suomen historiassa. Toivottavasti se Varsinais-Suomen liiton historiassa tunnetaan vuotena, jolloin tehtiin maakunnan tulevaisuuden kannalta tärkeitä, uraa uurtavia, päätöksiä.

Allmänt

Året 2023 kommer på många sätt att vara gåtfullt och utmanande i hela världen. Vi har redan under det innevarande året tyvärr alltför väl varit nödsakade att konstatera, hur sårbar vår välfärdsstat är, och hur mycket varje land och varje region är beroende av andra och vad de andra gör.

Den största orsaken till osäkerheten är Rysslands råa attack mot Ukraina och dess konsekvenser av kriget för tillgången på energi för Europa och överhuvudtaget för dess ekonomi. Även Kinas planer väcker befogade frågor ur världsekonomins synvinkel sett.

Det kommande året är också en vändpunkt för en stor förändring inom Finlands offentliga förvaltning. Välfärdsområdena inleder sin verksamhet för fullt, och välfärdsfrågorna har egentligen inte heller längre något att skaffa med kommunerna. På samma sätt går det med räddningsväsendet.

Överföringen har en stor inverkan på kommunernas ekonomi, på summan penningar i rörelse och på skattesatserna. Finland torde vara den enda rättsstaten i väst i Europa som bemöter den konstitutionella traditionen på ett så radikalt sätt. Välfärdsområdena är statsfinansierade aktörer, och demokratin inom ramen för dem verkställs fjärrstyrt. I och för sig är det förståeligt, att då staten betalar, så är det även den som bestämmer. Reformen innebär dock ett stort inhugg i kommunernas självstyrelse. I fortsättningen måste kommunerna och Kommunförbundet noga begrunda, om utvecklingstrenden ska accepteras. Om man förhåller sig likgiltigt till saken, kommer den statliga styrningen utan vidare att öka.

De begränsningar i kommunernas intäktsunderlag som företagits är för landskapens förbund även en praktisk fråga, utöver frågan om principerna. Uppgifterna för förbunden håller inte på att minska. Tvärtom förestår nya utmaningar, och ej heller klarar man av dem utan pengar och personal. Budgetarna för dem som ska betala, alltså för kommunerna, blir dock halverade.

Ekonomi och verksamheten

Underskottet i budgeten för år 2022 har uppskattats till cirka 1 18 000 euro. Resultatet kan på traditionellt sätt bli bättre än planerat. Allt oftare är anledningen till inbesparingarna beroende av sänkta personalkostnader, vilket är en följd av bristen på arbetskraft. Förbundets personalstruktur är specialistbetonad, och i hela landet råder det brist på en kompetens av denna art.

Egentliga Finlands förbund har inte höjt kommunernas betalningsandelar på nästan tio år, med undantag för kostnader i anslutning till en subvention för att hålla Åbo flygfält öppet nattetid. Förbundets ekonomi har de senaste åren blivit så förstärkt, att balansräkningen upptar cirka 2 miljoner euro.

Förbundet gjorde för ett år sedan en betydande satsning och utfäste sig till att betala en professur i produktionsekonomi vid Åbo universitets tekniska fakultet, till ett värde av totalt 600 000 euro, fördelat på fem år. Underskottet på grund av avskrivningarna för donationsprofessuren och den nödvändiga anskaffningen av en ny kontorslokal, beroende på problem med inomhusluften, men även på grund av den höjda allmänna löne- och kostnadsnivån, kommer år 2023 att vara cirka 270 000 euro.

Balansräkningen tål resultatet med ett underskott väl, men det är klart, att då kostnaderna stiger på samma sätt som i ägarkommunerna, kan verksamheten inte från år till år finansieras med samma, absoluta summa, vilket man mycket länge har förmått göra. Detta är givetvis en förhandlingsfråga mellan förbundet och kommunerna.

Året 2023 kommer att vara ett mycket intressant år vad den ordinarie verksamheten beträffar. Ett eget komplement för riksdagsvalet med sig, vars resultat kan hänga samman med hur förbundets mål ska uppnås.

Den största frågan är En timmes tåget för Åbo, vilken befinner sig i en sådan beredskap att landets nya regering kan fatta beslut om byggandet, om den politiska viljan finns. Även räddningen av Skärgårdshavet har tagit god fart. Den kommande fyraårsperioden avgör, om man ska lyckas i operationen, eller ej.

Inom EU har en ny programperiod inletts, men man börjar redan förbereda sig inför en ny. För Egentliga Finland förbättrades utdelningen från strukturfonderna på det föregående beslutets sida, men ännu befinner man sig fjärran från att uppnå rättvisa. Vid sidan av strukturfonderna stöder förbundet utvecklingsprojekt, förutom med den nationella finansieringen, via Central Baltic -programmet.

Havsområdesplaneringen kommer i framtiden att vara en stor fråga, där Egentliga Finland garanterat har en betydande roll. Det är frågan åtminstone om säkerhetspolitik, energipolitik, vattenskydd och produktionen av maritim mat.

Inom förbundets internationella inriktning kommer Östersjöregionen och Sverige att accentueras mera än förut.

Året 2023 kommer garanterat att minnas i Finlands historia. Förhoppningsvis kommer det i Egentliga Finlands förbunds historia att bli ihågkommet som ett år, då det fattades viktiga, banbrytande beslut med avseende på landskapets framtid.

Paras liittolainen

80

työntekijää

Suomen
kolmanneksi
suurimman
maakunnan
kuntayhtymä

Edunvalvonta ja
kuntayhteistyö

480 000

asukasta

Aluekehittäminen

5 seutukuntaa

Maankäyttö ja
ympäristö

27
kuntaa

Maakunnan kehittämisen edelläkävijä

Budjetti
miljoonaa

4

Valonia
Lounaistieto
Central Baltic

Varsinais-Suomen liitto on maakunnan kehittäjä

Varsinais-Suomen liitto – paras liittolainen

Varsinais-Suomen liiton visio on aktiivinen ja uudistuskykyinen maakunnan liitto, yhteistyökumppani ja paras liittolainen, niin sisäisesti kuin sidosryhmillekin. Työmme ytimessä on Varsinais-Suomen kehittäminen ja tulevaisuuden suunnittelu yhteistyössä kuntien, korkeakoulujen, yritysten ja järjestöjen kanssa.

Työllämme täydennämme maakunnan kehittämisen kokonais kuvan. Tavoitteemme on olla yhteistyön edelläkävijä, käynnistäjä ja alueen vahva ääni. Lupauksemme on, että kanssamme maakunnan kehittämisen kuvat piirretään valmiiksi, toteutukseen saakka.

Suomen kolmanneksi suurin maakunnan kuntayhtymä

Varsinais-Suomen liitto on kuntayhtymä, joka palvelee Suomen kolmanneksi suurinta maakuntaa. Alueemme koostuu viidestä seutukunnasta ja 27 kunnasta, joissa asuu noin 480 000 ihmistä. Toimintamme muokkautuu lakisääteisten tehtävien perustalle maakunnan tarpeiden, ominaispiirteiden ja valittujen painotusten mukaisesti. Vastaamme maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta maakuntasuunnitelmasta, maakuntakaavoituksesta, meri-alue suunnittelusta ja alueiden kehittämis lainsäädännön mukaisesta alueen yleisestä kehittämisestä ja maakunnan edunvalvonnasta.

Perustoimintaamme kuuluu:

- vastata maakunnan kehittämisestä ja erityisesti elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisestä yhteistyössä valtion viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa;
- osallistua kansallisia rakennerahasto-ohjelmia koskevien ohjelmaehdotusten laatimiseen ja toimeenpanoon yhdessä alueen muiden toimijoiden ja keskushallinnon kanssa;
- edistää kuntien seudullista ja muuta yhteistyötä, maakuntien välistä yhteistyötä sekä yhteistyötä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa;
- hoitaa tehtäviimme liittyviä kansainvälisiä asioita ja yhteyksiä;
- vastata maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman ja alueellisten laaja-alaisten luonnonvarojen ja ympäristöä koskevien suunnitelmien osalta suunnitteluprosessin käynnistämisestä, siihen liittyvän yhteistyön johtamisesta ja kyseisen suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa;
- hoitaa muut laissa säädetyt tehtävät.

Monipuolinen maakunnan kehittämisen edelläkävijä

Perustoiminta ja erillisyyksiköt

Varsinais-Suomen liiton kuntarahoituksella rahoitettu perustoiminta on hallinnollisesti jaettu neljään vastuualueeseen: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kuntapalvelu, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto. Näissä tehtävissä toimii tällä hetkellä noin 30 työntekijää.

Aluekehittäminen

Aluekehittämistyö parantaa maakunnan omatoimista ja tasapainoista kehitystä ja lisää maakunnan kilpailukykyä. Aluekehittämistyömme tukeutuu maakunnan olemassa oleviin vahvuuksiin ja erityisesti osaaminen, elinkeinojen ja työllisyyden vahvistaminen sekä kestävä kehitys ovat Varsinais-Suomen aluekehittämisen keskeisiä elementtejä.

Lisäksi osallistumme aktiivisesti kansainväliseen verkostoyhteistyöhön ja näin lisäämme maakunnan tunnettuutta ja edistämme maakunnan roolia Itämeren alueen yhtenä keskeisenä toimijana.

Aluekehitystyömme pohjautuu laaja-alaiseen ja vuorovaikutteiseen yhteistyöhön jäsenkuntien, valtion aluehallintoviranomaisten, elinkeinoelämän ja muiden maakunnan toimijoiden kanssa. Tässä yhteistyössä maakunnan toimijat määrittelevät maakuntastrategian kautta kehitystavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi ja samalla sitoutuvat omalta osaltaan niiden toteutukseen. Maakunnallisesti yhteisesti hyväksytyt älykkään erikoistumisen kärjet ohjaavat sisällöllisesti toimintaamme. Toiminnan tukemisessa työkaluina käytämme muun muassa EU:n rakennepoliittisia ohjelmia ja valtion erillisiä budjettimäärärahoja.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu

Edunvalvonnan ja kuntapalvelujen tavoitteena on valvoa maakunnan etuja kansallisesti ja kansainvälisesti, toimia kuntien puolesta kuntayhteistyötä edistäen, välittää tietoa maakunnallisesti ja edistää nykyaikaista maakuntaidentiteettiä ja kulttuuria yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Maankäyttö ja ympäristö

Maakunnan suunnittelun tavoitteena on maakunnan vetovoiman ja tasapainoisen kehityksen edistäminen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, ympäristövastuullisuus huomioiden. Tavoitteiden määrittelyssä sovitetaan yhteen kuntien kehittämistarpeet valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Suunnittelulla luodaan edellytykset alueen erityisarvoille rakentuvalle hyvälle asuin- ja toimintaympäristölle ja elämisen laadulle.

Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys ja aluerakenne. Maakunta-kaavoituksella täsmennetään ja toteutetaan maakunnan strategiset tavoitteet kuntakaavoitusta ohjaavaksi alueidenkäytön suunnitelmaksi. Maakunnan muuhun suunnitteluun synkronoidulla liikennejärjestelmätyöllä edistetään alueen toiminnallista rakennetta. Merialuesuunnittelulla luodaan edellytykset merialueiden kestäväälle käytölle ja meriympäristön hyvän tilan saavuttamiselle. Hankkeisiin aktiivisesti osallistumalla tuotetaan suunnittelussa tarvittavaa tietoa ja edistetään maakunnan tavoitteiden toteutumista.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta, kirjanpidosta, ICT-palveluista, asiakirjahallinnosta ja hankinnoista. Hallinnossa valmistellaan ja kootaan maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä huolehditaan liiton talouteen liittyvistä suunnittelu- ja seurantatehtävistä.

Erillisyyksiköt

Toteutamme meille annettuja tehtäviä myös erillisrahoituksella toimivien Valonian, Lounaistiedon, Turun ja Varsinais-Suomen Eurooppa-toimiston sekä monien hankkeiden kautta. Lisäksi toimimme Central Baltic Interreg-ohjelmien (2014–2020 ja 2021–2027) hallintoviranomaisena ja sihteeristön päätoimipaikkana. Näissä tehtävissä toimii noin 40 työntekijää.

Valonia on Varsinais-Suomen kuntien kestävä kehityksen ja energia-asioiden asiantuntijaorganisaatio, joka toteuttaa valtionhallinnon laatimia kestävä kehityksen tavoitteita. Valonia tarjoaa palveluita kunnille ja muille julkisille toimijoille sekä yrityksille ja kuntalaisille. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Valonia rakentaa kestävä kehityksen mukaista, resurssitehokasta Varsinais-Suomea, joka on rohkea, osaava ja vastuullinen edelläkävijä. Valonia kouluttaa, neuvoa, antaa asiantuntija-apua sekä koordinoi monien toimijaverkostojen työtä. Valonia kehittää toimintamalleja ja työkaluja resurssitehokkaan ja kestävä yhteiskunnan toteuttamiselle.

Hyviä, uusia ratkaisuja haetaan laajan hanketoiminnan avulla. Yhteistyön ja kumppanuuden avulla Valonia luo kehityspolkuja kestävä kehityksen toteuttamiseksi kaikissa maakunnan kunnissa. Kunnat sitoutuvat Valonian toimintaan asukaslukuun perustuvien maksuluokkien mukaisesti. Suurin osa Valonian toimintojen rahoituksesta

koostuu hankerahoituksesta ja kuntarahoitus toimii hankkeiden omarahoituksena. Valonian työtä ohjaavana asiakirjana toimii Ohjelma 2030.

Lounaistieto muodostaa yhdessä liiton tietopalvelutoimintojen kanssa tietopalveluryhmän. Tietopalveluryhmään on keskitetty liiton tilastotietopalvelut, tutkimustoiminta sekä paikkatietoyhteistyö, avoin data ja siihen liittyvä tiedonhallinta. Tietopalveluryhmän keskeisenä viestintäkanavana toimii Lounaistieto.fi-alue tietopalvelu, joka sisältää mm. tilastotietopalvelun, karttapalvelun ja dataporttiin sekä suuren joukon muita tietopalveluja.

Lounaistiedon toimintaa rahoittavat Varsinais-Suomen liiton lisäksi Turun kaupunki, Turun yliopisto, Satakuntaliitto ja Åbo Akademi toistaiseksi voimassa olevan yhteistyösopimuksen perusteella.

Varsinais-Suomen liitto toimii Euroopan unionin **Central Baltic 2014–2020-ohjelman** hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisena jäsenvaltioiden (Suomi, ml. Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia) toimeksiannosta. Liitto hoitaa tehtävää vuoteen 2023 eli ohjelman sulkemiseen saakka. Ohjelma rahoittaa rajat ylittäviä yhteistyöhankkeita Suomen (mukaan lukien Ahvenanmaa), Viron, Latvian ja Ruotsin alueella. Liitto toimii myös uuden ohjelma-kauden 2021–2027 hallintoviranomaisena ja sihteeristön isäntäorganisaationa. Syksystä 2022 alkaen tarkastusviranomaistoiminta siirtyy valtiovarainministeriön controller-toiminnon alaisuuteen.

Päätöksenteko ja luottamustoimielimet

Varsinais-Suomen liitolla on toimiva ja monipuolinen luottamushenkilöhallinto, jonka ylin päättävä elin on maakuntavaltuusto, jonka jäsenet ovat kotikuntiansa kunnanvaltuutettuja. Toiminnallisesta johtamisesta vastaa maakuntahallitus. Maakuntajohtaja johtaa liiton toimintaa liiton johtoryhmä tukenaan. Luottamustoimielimiin nimettiin jäsenet kuntavaalien jälkeen vuonna 2021.

Edustajainkokous

Edustajainkokous on kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti liiton toimielin. Sen tehtävänä on valtuustokauden alussa valita jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Maakuntavaltuusto

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin, maakuntavaltuusto kokoontuu toimintavuoden aikana kaksi kertaa. Maakuntavaltuusto päättää muun muassa liiton talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Maakuntavaltuustossa on 104 jäsentä.

Maakuntahallitus

Kuntayhtymän toimeenpano- ja hallintoelin, maakuntahallitus kokoontuu toimintavuoden aikana 11–12 kertaa. Maakuntahallitus seuraa ja ohjaa maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteiden toteutumista sekä maakuntajohtajan ja liiton viraston toimintaa. Lisäksi hallitus päättää maakuntajohtajan esittelystä liiton toimenpiteistä, lausunnoista ja kannanotoista. Hallitus toimii liiton edunvalvojana ja edustaa liittoa ulospäin. Maakuntahallituksessa on 19 jäsentä.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta työskentelee laatimansa tarkastussuunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja arvioivat ja tarkastavat vuoden 2023 toukokuun loppuun mennessä toimintavuoden 2022 talouden ja hallinnon tehokkuuden ja tuloksellisuuden sekä antavat valtuustolle tarkastuslautakunnan osalta arviointikertomuksen ja tilintarkastuksen osalta tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuslautakunnassa on neljä jäsentä.

Muut luottamustoimielimet

Liiton luottamushenkilöt toimivat seuraavissa vuonna 2021 asetetuissa jaostoissa ja toimikunnissa yms.: maakunnan yhteistyöryhmä, saaristotoimikunta, hankerahoitusjaosto, maankäyttöjaosto, valintatoimikunta, kulttuuri-toimikunta, yhteistyökomitea sekä kielellisten palvelujen toimikunta.

Luottamushenkilöhallinnon toimintakuluihin on laskettu mm. tilavuokrat, kokouspalkkiot, koulutuskustannukset, ansionmenetykskorvaukset, matkat ja ravitsemuspalvelut.

Toimielimien asiakirjat ovat nähtävillä osoitteessa www.varsinais-suomi.fi.

Varsinais-Suomen kehittämisen visio

Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+ hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2021 ja sen toteutus on nyt käynnistynyt.

Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomi

Varsinais-Suomen maakuntastrategia on hengeltään voimakkaasti kumppanuusstrategia. Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomessa yhteistyö perustuu yhdessä sovittuihin toimintamalleihin, yhteiseen ja jatkuvaan oppimiseen sekä pitkäjänteisyyteen. Kestävä kumppanuus ei ole vain hankkeiden tai projektien mittaista, vaan osa päivittäistä työtä ja yhteiskehittämistä.

Onnistunut yhteistyö perustuu vastuullisuuteen, saavutettavuuteen, luottamukseen ja uteliaisuuteen. Luottamus on kumppanien kuulemista ja moninaisten mielipiteiden hyväksymistä. Luottamuksen ilmapiirissä on helppo olla utelias, uskaltaa enemmän ja kokeilla uutta. Yhteistyö ei ole vain sisäpiirin etuoikeus, vaan avoimuus ja saavutettavuus – niin henkisesti kuin logistisesti ja digitaalisestikin – ulottuu kaikille yhteistyön aloille ja kanaviin. Vastuullisuus tarkoittaa sitä, että ajattelemme nykyhetkeä kauemmas, jotta luonto, ihmiset sekä elinkeinot menestyvät myös vuosikymmenten päästä.

Hyvinvoiva, kasvuhakuinen ja tietoon perustuvien puhtaiden ratkaisujen tarjoilija

Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomen työtä ohjaa neljä visiota vuoteen 2040:

1. Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestäväen kasvun hiilineutraali edelläkävijä
2. Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta
3. Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta
4. Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta

Varsinais-Suomen maakuntaohjelma 2022–25 ja kumppanuusfoorumi

Maakuntaohjelma 2022–25 hyväksyttiin osana Varsinais-Suomen maakuntastrategiaa 2040+ maakunta-valtuustossa 13. joulukuuta 2021. Ohjelma koostuu yli 40:stä maakuntastrategian visiota edistävästä toimenpiteestä, joiden tarkemmasta toteutuksesta yli 20 verkostoa teki kevään 2021 aikana oman täydentävän toteuttamissuunnitelmansa. Toteutuksen ytimessä ja työkaluna toimii Varsinais-Suomen kumppanuusfoorumi, joka on yhteistyöalusta ja ikkuna maakunnan kumppanuusverkostoihin. Kumppanuusfoorumi kokoaa verkostot ja antaa niille yhteisen rakenteen. Samalla se toimii niiden sisäisenä ja keskinäisenä viestintäkanavana ja yhteistyön sytyttäjänä. Varsinais-Suomen liitto ylläpitää foorumia yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.

www.kumppanuusfoorumi.fi

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

Yleisperustelut

Varsinais-Suomen liitossa on toteutettu viime vuosina monia suuria uudistuksia, kuten muutto monitoimitilaan ja monipaikkaisen työkalutuurin omaksuminen, ICT-tuen ja -ympäristön uudistaminen sekä uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönotto. Valonia ja Central Baltic ovat aloittaneet uudet ohjelmakautensa, henkilöstössä on ollut vaihtuvuutta ja luottamustoimielinten kokoonpanossa tapahtui poikkeuksellisen paljon muutoksia, kun monta uutta luottamushenkilöä on aloittanut toimessaan. Normaalin toimintamme ohella tulevat vuodet sisältävät näiden muutosten haltuunottoa, toiminnan kehittämistä sekä henkilöstön ja luottamushenkilöiden perehdyttämistä ja kouluttamista.

Uusien toimitilojen kalustamisesta ja laitehankinnoista vastasi liitto. Näistä aiheutuvan kertaluonteisen investoinnin (388 334 euroa) poistot vaikuttavat talousarviovuonna 2023 ja taloussuunnitelmavuosina 2024–25 (TS2024 alijäämä 276 739 euroa ja TS2025 alijäämä 261 739 euroa) arvioituun tulokseen. Aiempien vuosien ylijäämäisyyden johdosta alijäämä ei vaaranna liiton taloutta. Maakuntahallituksen hyväksymässä tilinpäätöksessä vuodelta 2021 edellisten tilikausien ylijäämätilillä on 2 076 887 euroa.

Ylijäämätilillä olevat varat ovat liitossa jatkuvasti aktiivisesti käytössä. Aktiivinen osallistuminen hankkeisiin ja Central Baltic -ohjelman hallintoviranomaisena toimiminen edellyttävät liitolta riittävästi puskurirahaa.

Uudet kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia.

Kuntapuolen palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä uudistetaan erillisellä kehittämisohjelmalla vuosina 2023–2027 keskimäärin yhden prosentin sopimuskorotuksella vuosittain. Kehittämisohjelma toteutetaan pääosin paikallisten järjestelyerien kautta.

Vuodelle 2023 varaudutaan KVTES:ssä ja TS:ssä 2,43 % palkkavarauksella. Lisäksi 20 000 euroa on varattu sairaustapauksia varten.

Liiton toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista. Tulevalle vuodelle ei esitetä korotuksia maksuosuuksiin.

Liiton talousarvio on laadittu kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 20 § mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin ja investointien osalta hankkeittain.

Talousarvion rakenne

Talousarvio jakautuu käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosaan. Käyttötalous on esitetty kuntarahoitteisen toiminnan osalta vastuualueittain ja liiton hallinnoimat ohjelmat ja hankkeet omana taulukkonaan. Tuloslaskelmaosassa on kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Varsinais-Suomen liiton talousarviossa vuodelle 2023 tuloslaskelman tilikauden tulos on nettositova maakuntavaltuustoon nähden. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen

ja menojen erotuksena. Maakuntahallitus vahvistaa myöhemmin käyttötalousosan käyttösuunnitelman, jossa asetetaan tarkemmat vastuualuekohtaiset tavoitteet ja talousarvion sitovuus maakuntahallitukseen nähden ulotetaan käyttösuunnitelman tiliryhmätasolle. Talousarviossa nimetään tilivelvolliset viranhaltijat vastuualueittain.

Jäsenkuntien maksuosuudet

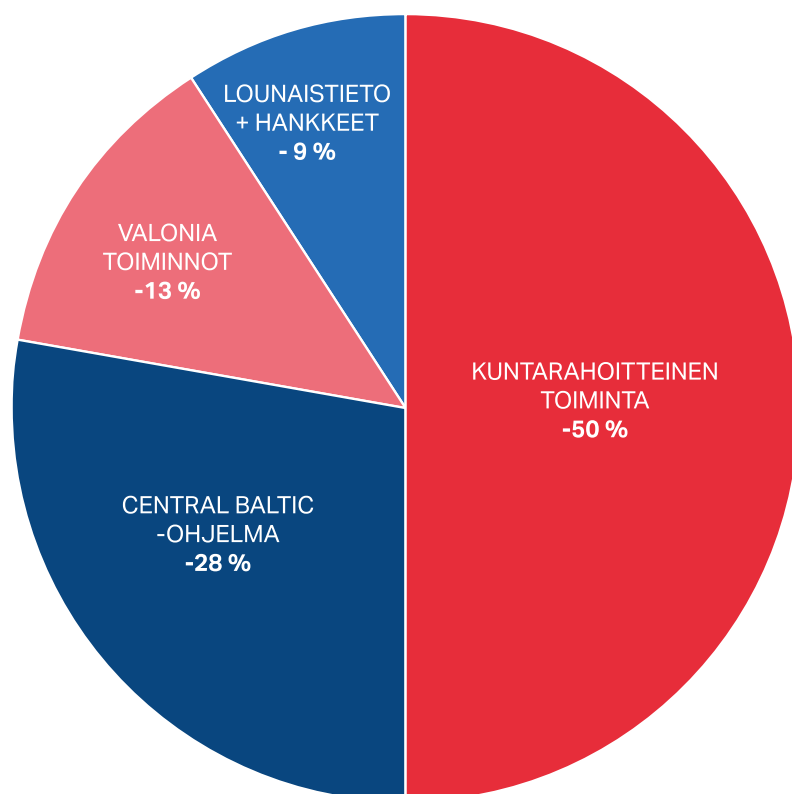
Liiton toimintatuotot koostuvat pääosin kuntien maksuosuuksista. Jäsenkuntien maksuosuustuloarvion perusteena ovat tilikauden määrärahat ja tuloarviot. Varsinais-Suomen liiton perussopimuksen 24 § mukaan se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tuottojen lisäksi tarvitaan kulujen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien vuoden 2023 maksuosuudet määräytyvät vuoden 2021 kunnallisverotuksessa maksuunpantujen kunnallis- ja yhteisöverotuottojen mukaisessa suhteessa. Jäsenkuntien maksuosuuksiin (3 899 900 euroa) ei ole suunniteltu korotuksia.

Maksuosuuksien määräytymisen laskentataulukko vuodelta 2022 on liitteenä 3.

Tilikauden tunnusluvut

TULOSLASKELMAN KESKEISET TUNNUSLUVUT				
	TA 2023	TA 2022	TS 2024	TS 2025
TULOSLASKELMA				
_Toimintatuotot	8 281 767	7 750 127	7 527 838	7 656 189
_Toimintakulut	-8 428 806	-7 728 763	-7 679 577	-7 807 928
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-151 739	-151 739
VUOSIKATE	-152 039	16 364	-156 739	-156 739
TILIKAUDEN TULOS	-272 039	-118 635	-276 739	-261 739

Talousarvio 2023 kulut toimialoittain

Talousarvion vastualueet

Yhtenäisvirasto on hallinnollisesti jaettu neljään vastuualueeseen: 1) aluekehittäminen, 2) edunvalvonta ja kunta-palvelu, 3) maankäyttö ja ympäristö sekä 4) yhteiset toiminnot ja hallinto.

Central Baltic -ohjelman hallinnointi on osa aluekehittämisen vastuualuetta, mutta ko. toiminta rahoitetaan pääosin ulkopuolisella, teknisen tuen rahoituksella. Ohjelmakauden 2014–2020 hallinnointi jatkuu täysimääräisesti vuoteen 2023, minkä jälkeen ohjelma suljetaan liiton osalta. Uuden ohjelmakauden 2021–2027 toimeenpanon ja hallinnoinnin kohdalla liitto jatkaa hallintoviranomaisena ja sihteeristön päätoimipaikkana.

Valonian toiminnot ovat osa maankäytön ja ympäristön vastuualuetta. Valonian kustannuspaikat ovat omakatteisia ja perustoiminta rahoitetaan erillisellä kuntarahoituksella.

Lounaistieto toimii osana edunvalvonnan ja kuntapalvelujen vastuualuetta. Lounaistiedon ja sen hallinnoimien hankkeiden kustannuspaikat ovat omakatteisia. Lounaistiedon taustaorganisaatiot rahoittavat sen toimintaa perusrahoituksella (67 500 euroa/v).

Vastuualueiden johtajat ovat kustannuspaikkojensa tilivelvollisia.

Virastossa toimii useita vastuualuerajat ylittäviä teemakohtaisia asiantuntijaryhmiä. Hanketoiminnan tilivastuut määrätään maakuntahallituksen tekemän käynnistämispäätöksen yhteydessä.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Liiton vastualueet ovat analysoineet toimintaympäristön muutoksia ja arvioineet tavoitteita uhkaavia riskejä.

Liiton toimintaympäristö on huomattavassa muutoksessa muun muassa sote-uudistuksen, kuntien taloustilanteen ja Suomen talouden kehittymisen epävarmuuden myötä. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on nostanut energian, raaka-aineiden sekä ruuan hintoja hyvin nopeasti. On tärkeää, että seuraamme muutoksia ja huolehdimme kyvystämme selviytyä muuttuvissa olosuhteissa. Liiton on osattava kehittää toimintaansa osana muuttuvaa ympäristöä.

Koronavirustapauksia ilmenee yhä ja tartuntamäärät vaihtelevat. Arvioimme, että Covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi ei ole tulossa vuosien 2021–2022 laajuisia rajoituksia, joilla olisi liiton toimintaan merkittäviä vaikutuksia. Mahdollisuuksien mukaan suunnittelemme esimerkiksi tapahtumat niin, että muutoksia voidaan tehdä nopeastikin.

Määräaikaisiin vuokrasopimuksiin sitoutuminen on liitolle merkittävä kiinteä kuluerä. Tilat on suunniteltu joustamaan muuttuvien tilatarpeiden mukaan. Kahdessa kerroksessa sijaitsevien tilojen vuokrasopimukset on neuvoteltu niin, että ensimmäisen kerroksen määräaikainen sopimus on 10 vuoden mittainen ja toisen kerroksen 6 vuoden mittainen (2027 asti). Elinkustannusindeksin nopea nousu nostaa vuokraa syksyllä 2022. Valitsevassa tilanteessa tulevia korotuksia on vaikea ennustaa, mutta indeksin lasku ei automaattisesti laske vuokraa.

Turun hallinto-oikeudessa oli vireillä syksystä 2019 lukien Central Baltic Interreg-ohjelman MobiCarnet-hankkeen pääpartnerin ERAA:n valitus. ERAA:n (Association of Estonian International Road Carriers) valitus liittyi hallintoviranomaisen päätökseen, josta ERAA haki oikaisua maakuntahallitukselta. Oikaisuvaatimus koski Central Baltic Interreg-ohjelman hallintoviranomaisen 24.7.2018 tekemää hankkeelle jo maksetun tuen (850 050 euroa) takaisinperintäpäätöstä sekä rahoitussopimuksen keskeyttämispäätöstä. Maakuntahallitus kokouksessaan 24.9.2018 (§149) hylkäsi tehdyn oikaisuvaatimuksen. Tästä päätöksestä hakija valitti Turun hallinto-oikeuteen.

Turun hallinto-oikeus totesi 25.2.2021 antamassa päätöksessään, että maakuntahallituksen oikaisuvaatimusta koskevassa kielteisessä päätöksessä oheismateriaalina ollut kirje on jäänyt toimittamatta oikea-aikaisesti ERAA:lle, mikä rinnastuu siihen, että oikaisuvaatimuspäätöstä ei ole perusteltu hallintolain 45 §:n ja 49 g §:n edellyttämällä tavalla. Oikaisuvaatimuksen sisältöön hallinto-oikeus ei ottanut kantaa. Hallintoviranomainen tämän vuoksi käynnisti takaisinperinnän uudestaan 27.4.2021 päivätyllä kirjeellään. ERAA on toimittanut tätä uutta takaisinperintäpäätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen 14.5.2021, johon ERAA vaati edelleen oikaisua. Asia käsiteltiin 21.6.2021 maakuntahallituksen kokouksessa (§102) ja maakuntahallitus hylkäsi tehdyn oikaisuvaatimuksen. ERAA valitti maakuntahallituksen päätöksestä Turun hallinto-oikeuteen ja prosessi on edelleen kesken.

Maankäytön ja ympäristön vastuualueen suurimman riskitekijän muodostaa osaavan suunnitteluhenkilöstön löytäminen sekä maakunnan liittoon että sen jäsenkuntiin. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset edellyttävät jatkuvaa suunnittelun kehittämistä. Samanaikaisesti kokeneet suunnittelijat vähenevät suurten ikäluokkien eläköityessä eikä työmarkkinoille ole tullut/koulutettu riittävästi uusia tekijöitä. Eri toimijat kilpailevat samoista henkilöresursseista. Myös tämän vuoksi liiton kilpailukykyyn vetovoimaisena työnantajana on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Valonian osalta merkittävä toimintaympäristöön liittyvä riski on rahoituksen jatkuvuus ja sitä kautta toiminnan jatkuvuus pitkällä aikavälillä. Vaikka ilmastoasiat ja kestävä kehityksen teemat ovat esillä ja tahtotila vahvistunut, ei kunnilla ole resursseja aktiivisesti edistää toimenpiteitä tai kehittää osaamistaan näissä kysymyksissä. Osaavien asiantuntijoiden löytäminen on myös yhä merkittävämpi riski, kun hankkeiden ja asiantuntijatyön vaatimustaso kasvaa.

Aluekehityksen kannalta yksi toiminnallinen riski liittyy EU:n uuden ohjelmakauden 2021-2027 rahoitusohjelmiin ja rahoituksen alueellisen määrään. Päätös kansallisten rakennerahastojen alueellisesta jakautumisesta saatiin lopulta syksyllä 2021, Sen mukaan Varsinais-Suomeen kohdentuva rahoitus kasvoi jonkin verran erityisesti ESR-rahoituksen osalta. Ratkaisu ei kuitenkaan korjannut jo pitkään jatkunutta rahoituksen epätasapainoa Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Etelä- ja Länsi-Suomen välillä. Kansallista aluekehittämisrahoitusta saatiin koronavuosina aiempaa enemmän, mutta saatujen tietojen mukaan tällaista rahoitusta ei ole budjetoitu lainkaan vuosille 2023 ja 2024. Tämä puolestaan rajoittaa liiton mahdollisuuksia kehittämishankkeiden rahoitukseen ja alueen innovatiivisten toimien tukemiseen.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu vastuualueen suurin riski liittyy henkilöstöön. Organisaatiomme on ohut ja toimenkuvat hyvin erilaisia. Aitoja sijaistuksia ei ole mahdollista rakentaa. Yksittäisen henkilön sairastuminen tai työpaikan vaihto pysäyttää useimmissa tapauksissa ao. toiminnan pitkäksi aikaa.

Lounaistiedon riskit liittyvät avainosaamisen kohdentumiseen hyvin pienelle henkilöstömäärälle, jolloin yksittäiset poissaolot voivat vaarantaa tietopalveluiden toiminnan. Riskiä on pyritty pienentämään tietopalvelujen ylläpitoa ulkoistamalla. Lounaistiedon perusrahoitus perustuu taustaorganisaatioiden sopimusperusteiseen rahoitukseen. Riskinä toiminnan jatkuvuudelle on rahoittajien sitoutuminen Lounaistiedon toimintaan, minkä vuoksi Lounaistiedon tulee kyetä mukautumaan muuttuvaan toimintaympäristöön sidosryhmiltä saadun palautteen pohjalta.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2023

Tavoitteiden ja toimenpiteiden seuranta

Varsinais-Suomen liiton toiminnan seuranta muodostuu pitkällä aikavälillä liiton toiminnan vaikuttavuuden analysoinnista ja lyhyemmällä aikavälillä vastuualuekohteisten toiminnan painopisteiden toteutumisen seurannasta. Toiminnan painopisteet muodostuvat tavoitteista, joiden toteutumisen seuranta yksinkertaisilla numeerisilla mittareilla on usein mahdotonta. Tämän vuoksi seuranta toteutetaan tavoitteiden toteutumisen kirjallisella arvioinnilla. Talousarvion käyttösuunnitelmassa vastuualuekohtaisia tavoitteita tarkennetaan konkreettisilla toimenpiteillä, joiden toteuttamisen tilaa seurataan taulukkomuotoisesti ja raportoidaan kahdesti vuodessa.

Yhteiset toiminnot ja hallinto

Jatkamme tiedonhallinnan kehittämistä

Tiedonhallintalain vaatimusten toimeenpano jatkuu vuoden 2023 aikana ja valmistaudumme uuden arkistolain vaatimuksiin. Kehitämme sähköisen asiakirjahallinnan toimintatapoja ja syvennämme vuonna 2022 käyttöönotetun asianhallintaohjelmiston osaamista. Toimenpiteiden edistäminen on osa tietojohdamisen kehittämistä. Laadukas tiedonhallinta mahdollistaa tehokkaamman ja laadukkaamman toiminnan.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Liitossa toteutettiin työhyvinvointikysely keväällä 2022. Tulosten perusteella syksyllä päätetään 1–3 kehittämiskohdetta, joita lähdetään toteuttamaan päämäärätietoisesti yhdessä henkilökunnan kanssa vuoden 2023 aikana. Kehityskohteiden kytkeminen arkeen ja tekemiseen on tärkeää muutosten aikaansaamiseksi.

Kehitämme työhyvinvointia päämäärätietoisesti yhdessä henkilökunnan kanssa.

Yhteiset toiminnot ja hallinto -vastuualueen johtaja Petra Määttä

Aluekehittäminen

Varmistamme maakuntaohjelman aktiivisen toimeenpanon

Valtuustokaudelle 2021–2025 vahvistettu maakuntaohjelma ohjaa vahvasti vuonna 2023 aluekehittämisen toimintaa. Tavoitteena on käynnistää pääosa maakuntaohjelmaan kirjatuista toimenpiteistä (49 kpl) joko omana toimintana, tukemalla hankerahoituksen avulla niiden toteutumista tai erilaisten yhteistyöhankkeiden kautta. Keskeisenä keinona tässä on laaja-alainen kumppanuusyhteistyö ja kumppanuusfoorumien eri verkostojen aktiivinen toiminta.

Suuntaamme rahoitusta älykkään erikoistumisen painopisteiden mukaisesti

Vuonna 2023 käytettävissä olevia rahoitusinstrumentteja ovat muun muassa EU:n aluekehitysrahaston (EAKR) alueellinen rahoitus (mukaan lukien Central Baltic-rahoitus) sekä kansalliset rahoitusohjelmat kuten alueen kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen suunnattu AKKE-rahoitus. Rahoitushakujen tehtäväkokonaisuus pitää sisällään hakujen painopisteiden määrittelyn, haun avaamisen ja tiedotuksen, hankevalinnat, hankkeiden seurannan ja ohjauksen sekä kansallisten rahoitusinstrumenttien kohdalla myös maksatusten hoitamisen.

Vuoden 2023 aikana avataan molemmista rahoitusinstrumentista vähintään yksi rahoitushaku. Rahoituksella tuemme maakunnan kannalta keskeisten älykkään erikoistumisen kärkien vahvistamista, maakuntastrategian ja -ohjelman painopisteiden toteutumista sekä erilaisten pilottien ja kokeilujen käynnistämistä.

Viestimme EU:n rahoitusohjelmista ja edistämme hankekumppanuuksia

Maakunnan alueelle kohdistuvan kansallisen rakennerahasto-ohjelman varojen niukkuus on haaste kaikille Etelä-Suomen maakunnille. Tämä siitään huolimatta, että syksyn 2021 kansallisen rakennerahastoratkaisun kautta maakuntaan kohdistettiin hieman aiempaa enemmän varoja. Siksi yhtenä tavoitteena tämän kansallisen rahoituksen vähäisyyden kompensoimiseksi on maksimoida ulkoisen EU-rahoituksen saaminen maakuntaan. Tässä työssä tuemme alueen toimijoita rahoitushakujen yhteydessä. Tämä tapahtuu ensisijaisesti viestimällä rahoitusmahdollisuuksista ja edistämällä hankekumppanuuksia. Seuraamme vuosittain yhteistyössä Turun ja Varsinais-Suomen liiton Eurooppa-toimiston kanssa rahoituksen kohdentumista alueelle.

Laadimme yhteisen aluekehityksen tilannekuvan aluekehityskeskustelujen pohjaksi

Valtion ja maakuntien aluekehityskeskustelu on vuonna 2022 lakisääteisesti käynnistynyt uusi toimintatapa, jossa valtio ja maakunta tiiviissä vuoropuhelussa käsittelevät yhdessä aluekehityksen tilannetta, tavoitteita ja toimenpiteitä. Käymme teemakohtaiset aluekehityskeskustelut alkuvuonna 2023 ja niihin liittyen vastaamme alueen osalta tilannekuvan laatimisesta, keskusteluagendan määrittelystä ja koordinoimme alueemme osalta prosessia.

Maakunnan liiton käytössä on useita erilaisia rahoitusinstrumentteja. Näillä tuemme keskeisten älykkään erikoistumisen kärkien vahvistamista, maakuntastrategian ja -ohjelman painopisteiden toteutumista sekä erilaisten pilottien käynnistämistä.

Aluekehittämisen -vastuualueen johtaja Tarja Nuotio

Toimimme aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa

Kansainvälisessä toiminnassa panostamme toimintavuonna erityisesti CPMR-yhteistyöhön (CPMR on eurooppalainen perifeeristen merellisten alueiden liitto) sekä sen Itämerikomission toimintaan. CPMR:n hallituksen (political bureau) varsinainen hallituksen jäsen on vuosina 2023–2024 Varsinais-Suomen liiton luottamushenkilöedustaja ja tämän tehtävän myötä koordinoimme myös CPMR:n Suomen edustajista koostuvaa kansallista verkostoa. BSS-SCN eli Itämeren alueen maakuntien/alueiden verkoston toiminnassa ja Pohjoismaisessa saaristoyhteistyössä olemme myös aktiivisesti mukana.

Osallistumme aktiivisesti EU-komission ja Alueiden komitean kansainväliseen yhteistyöhankkeeseen (Pilot Action for Partnerships for Regional Innovation; PRI) yhdessä Västerbottenin maakunnan kanssa. Hankkeen tavoitteena on löytää hyviä käytäntöjä ja yhteistyömalleja alueiden älykkään erikoistumisen tukemiseen.

Central Baltic -ohjelman uuden rahoituskauden 2021–2027 täysimittainen käynnistäminen ja ohjelmakauden 2014–2020 sulkeminen

Vuonna 2022 järjestetyn ensimmäisen rahoitushakemuskierroksen hankkeet käynnistyvät alkuvuonna ja hanke-toimijoita tuetaan, ohjataan ja neuvotaan hankkeiden toimeenpanon eri vaiheissa. Ohjelman toinen hakukierros käynnistetään. Ohjelman tavoitteista ja rahoitusmahdollisuuksista tiedotetaan laajasti ohjelma-alueella kansallisten kontaktipisteiden tuella.

Päättävä Central Baltic 2014–2020 ohjelmakausi suljetaan liiton osalta. Tehtävä pitää sisällään maksatusten ja raporttien loppuunsaattamisen viimeisten hankkeiden osalta, ulkoisen ohjelma-arvioinnin toteuttamisen sekä loppuraportoinnin ohjelman tuloksista komissiolle.

Maankäyttö ja ympäristö

Toteutamme maakuntastrategiaa uudistamalla maakuntakaavoitusta

Edistämme maakuntastrategian tavoitteiden ja aluerakenteen vision mukaisen monikeskuksisen alue- ja yhdyskuntarakenteen ja monipaikkaisen toiminnan kestävää ja vetovoimaista yhdistämistä. Kokonaismaakuntaavaan uudistamiseen valmistautuminen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakiuudistuksen keskeytymisestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotiekartan lisäksi ovat muun muassa viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten mukaan lukien Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan teemakohtaisen ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakenneselvitys jatkuu. Arvioinnin perusteella asetamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa uuden kokonaismaakuntaavaan tavoitteet ja laadimme osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Edistämme kestävästä liikennejärjestelmästä ja -ympäristöstä

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämässä. Vuoden lopulla teemme nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arvioinnin seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistumme Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Edistämme Scale Up hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitusmalliselvitystä.

Varmistamme merialuesuunnittelun jatkuvuuden

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haemme erillisiä rahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatkamme jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP-, NSBR-, ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudumme uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla muun muassa meritulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi. Vuoden 2023 aikana valmistuvat ensimmäisen suunnitelman seuranta ja arviointi.

Vahvistamme kumppanuuksia ja rajat ylittävää yhteistyötä

Maakunnan suunnittelua teemme yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Meri- aluesuunnittelu yhteistyössä mukana ovat kaikki Euroopan merialueet. Liikennejärjestelmätyössä vahvistamme asemaamme osana Skandinavia–Välimeri TEN-T-ydinverkkokäytävällä ja edistämme uudistuvan EU-asetuksen tavoitteiden toteutumista. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitymme toimiin, joilla tuetaan kestävästä alue- ja yhdyskuntarakenteen kehitystä. Vastuualue on mukana useissa maakunnan suunnittelua ja kehitystä edistävässä liikenteen, ilmastomuutoksen torjunnan, kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa.

Kehitämme sähköisiä suunnitteluvälineitä ja suunnittelussa tarvittavaa tietopohjaa

Olemme yhteistyössä Lounaistiedon ja muiden maakuntien liittojen kanssa aktiivisesti kehittämässä digitaalista maakuntakaavoitusta ja merialuesuunnittelua sekä suunnittelun arviointi- ja seurantavälineitä.

Valonia

Autamme kuntia kestäväan kehitykseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa

Hankkeidemme päämääränä on rakentaa hiilineutraalia maakuntaa, jossa aktiivisesti turvataan luonnon monimuotoisuutta sekä edistetään luonnonvarojen kestävästä käyttöä. Hankkeissa tuemme kuntia kestäväyhteyden suunnitelmallisuudessa sekä konkreettisten toimenpiteiden toteuttamisessa.

Lisäämme kuntien välistä yhteistyötä, vertaisoppimista ja tiedon jakamista

Jatkamme asiantuntijaverkostojen työtä ja tarjoamme neuvontaa ja palveluita tarpeiden mukaan. Vahvistamme kestäväan kehityksen seuranta- ja viestintää sekä kunnissa että maakunnallisesti.

Tarjoamme palveluita ajankohtaisiin tarpeisiin liittyen

Kehitämme uutta maakunnallista yhteistyötä ilmastomuutoksen sopeutumiseen ja vesienhallintaan liittyen. Käymme keskustelua ja pyrimme löytämään ratkaisuja ajankohtaisiin kysymyksiin muun muassa hiilinieluihin ja luonnon monimuotoisuuteen, ruokaketjun kestävyteen sekä liikkumisen ratkaisuihin liittyen. Tarjoamme kunnille ja kuntalaisille neuvontaa energiankäytön vähentämiseen ja fossiilisista energialähteistä luopumiseen. Jatkamme kuntien auttamista ilmasto- ja luontotavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden käynnistämässä, rahoituksen hakemisessa, hankinnoissa sekä seurannan kehittämisessä.

Arvioimme voimassa olevan maakuntakaavan teemojen ajantasaisuutta. Tämän perusteella asetamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa uuden kokonaismaakuntakaavan tavoitteet.

Maankäyttö ja ympäristö -vastuualueen johtaja Heikki Saarento

Edunvalvonta ja kuntapalvelu

Toteutamme proaktiivista, suunnitelmallista ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa edunvalvontaa

Edistämme yhdessä sovittuja edunvalvontatavoitteita. Erityisenä tavoitteena on eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttaminen. Edunvalvontaprosessin kytkemme vahvasti alueen muihin toimijoihin ja kansanedustajayhteistyöhön. Jatkamme kunta- ja luottamushenkilöyhteistyötä. Vaikuttajakoulun kautta parannamme mahdollisuuksia tulevaisuudessa olla entistä vaikuttavampi maakunta.

Teemme nykyaikaista, vuorovaikutteista ja aktiivista viestintää sekä lisäämme maakunnan vetovoimaa

Hyödynnämme viestinnässä eri kanavia. Kehitämme ydinviestejä edelleen ja käytämme yhtenäistä visuaalista ilmettä. Viestintämme on avointa, osallistavaa ja ymmärrettävää. Lisäämme maakunnan kiinnostavuutta markkinointiyhteistyöllä muun muassa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.

Vaalimme varsinaissuomalaisen kulttuurin edelläkävijyyttä

Toimimme aktiivisesti kulttuurin ja luovien alojen maakunnallisessa verkostoyhteistyössä kulttuurifoorumin, kulttuurihyvinvointiverkostojen ja kuntayhteistyön kautta. Toteutamme opetus- ja kulttuuriministeriön kuntien kulttuuritoimintalin mukaista alueellista kehittämistehtävää uudenlaisen kulttuurialan yhteistyön ja toiminnan avaajana maakunnassa hankemuotoisena.

Edistämme avoimen datan yhteentoimivuutta ja hyödynnettävyyttä

Osallistumme aktiivisesti datan yhteentoimivuutta edistäviin kansallisiin prosesseihin, kuten rakennetun ympäristön digitalisaation edistämiseen. Kehitämme Lounaistiedon omia datatuotteita paremmin hyödynnettäviksi, ja edistämme paikkatietodatan hyödyntämistä yrityksissä ja julkishallinnossa osana uutta kansallista Paikkatietoinnovaatiohubia.

Kehitämme tietopalveluiden markkinointia ja avoimen tiedon yhteistyötä

Viestimme systemaattisesti Lounaistiedon toiminnasta ja seuraamme viestinnän vaikuttavuutta. Markkinoimme Lounaistiedon tietopalveluja sosiaalisessa mediassa niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Laajennamme Avoimen tiedon verkoston toimintaa sekä sisällöllisesti että alueellisesti.

Jatkamme aktiivista edunvalvontaa maakunnan tavoitteiden edistämiseksi. Kehitämme edelleen viestintäämme sekä tietopalvelujamme päätöksenteon tueksi.

Edunvalvonta ja kuntapalvelut -vastuualueen johtaja Janne Virtanen

Henkilöstö

Varsinais-Suomen liiton asiantunteva ja monipuolinen työyhteisö koostuu maakunnan kehittämisen edelläkävijöistä ja tekee tulosta Varsinais-Suomelle. Henkilökuntamme hallitsee aluesuunnittelun, aluekehittämisen ja edunvalvonnan kokonaisuudet ja toimii tavoitteellisesti yhtenä tiiminä näitä asioita edistäen. Osaavat ihmiset ovat työmme perusta. Tunnistamme jokaisen työntekijämme yksilötason vahvuudet ja määrittelemme osaamisen kehittämiseen liittyvät tavoitteet vuosittain peilaten niitä yhteiskunnan ja oman erityisalamme muutoksiin.

Kaksi henkilöä saavuttaa vuoden 2022 loppuun mennessä vanhuuseläkkeelle siirtymisen mahdollistavan iän.

Liitossa oli elokuussa 2022 yhteensä 82 työntekijää, joista vakinaisia 47 ja määräaikaisia 35.

Yhteiset toiminnot ja hallinto (15 henkilöä)

Hallinnon henkilöstö ylläpitää ja päivittää jatkuvasti ammattitaitoaan. Tulevana vuonna muun muassa uusi asianhallintajärjestelmä ja talouden sisäinen raportointi ja sen kehittäminen edellyttävät henkilöstön kouluttamista.

Eläkemenoperusteinen maksu poistuu vuoden 2022 loppuun mennessä.

Elokuussa 2022 on yhteisissä toiminnoissa ja hallinnossa 14 henkilöä vakituisessa ja 1 määräaikaisessa työsuhteessa. Kaksi työntekijää on osan vuodesta opintovapaalla. Yksi henkilö eläköityy vuonna 2022. Vastuualueiden assistentit ovat siirtyneet vuoden 2022 aikana osaksi hallinnon vastuualueetta.

Suunnitelmakauden aikana on vastuualueella kolme eläkeiän saavuttanutta henkilöä.

Aluekehittäminen (26 henkilöä)

Laaja-alainen aluekehittäminen edellyttää henkilöstöltä monialaista asiantuntijuutta ja näkemystä yhteiskunnan kaikkien (elinkeinoelämä, koulutus ja ennakointi, temaattinen kehittäminen, kansainvälisyys jne.) sektoreiden kytkeytyneisyyksistä ja vuorovaikutussuhteista. Henkilöstön määrä ja osaaminen on 2000-luvun eläköitymisten ja muiden työjärjestelyjen kautta optimoitu. Toimenkuvia on laajennettu ja ne sisältävät aiempaa enemmän maakunnan strategiseen kehittämiseen liittyviä edistämistehtäviä, kuten kumppanuustoiminnan tukemista.

Aluekehittämisen tehtävissä oli elokuussa 2022 yhteensä 8 henkilöä, joista yksi henkilö toimii osittain määräaikaisissa hankerahoitukseen perustuvissa tehtävissä. Central Baltic-ohjelman toimeenpanossa ja hallinnoinnissa työskenteli 18 henkilöä.

Suunnitelmakauden aikana vastuualueella on yksi eläkeiän saavuttava henkilö (Central Baltic).

Maankäyttö ja ympäristö (30 henkilöä)

Maakunnan suunnittelu, maakuntakaavoitus, liikennejärjestelmätyö ja merialuesuunnittelu edellyttävät henkilöstöltä monialaista asiantuntijuutta ja näkemystä yhteiskunnan kaikkien sektoreiden kytkeytyneisyyksistä. Henkilöstön määrä on vähentynyt 2000-luvun eläköitymisten vuoksi, jonka seurauksena toimenkuvia on laajennettu ja ne sisältävät aiempaa enemmän maakunnan strategiseen kehittämiseen liittyviä edistämistehtäviä. Samanlaisesti yhteiskunnan tempo on nopeutunut ja ajankohtaiset asiakokonaisuudet ovat laajentuneet. Henkilöstöressurssien kohdentaminen näiden mukaisesti on näkynyt ajoittaisina ylikuormitustilanteina. Ajankohtaisia temaatista aiheita edistetään ja niihin kohdennetaan suurempaa panostusta hanketyöllä ja -henkilöstöllä. Toiminnan kehittäminen ja digitalisaation etulinjassa pysyminen edellyttävät teknisen osaamisen varmistamista koko liiton organisaatiossa.

Suunnittelutehtävissä oli elokuussa seitsemän työntekijää vakituudessa työsuhhteessa ja määräaikaissa suhteissa kaksi. Hanketoiminnassa on yksi määräaikaissa työsuhhteessa oleva työntekijä.

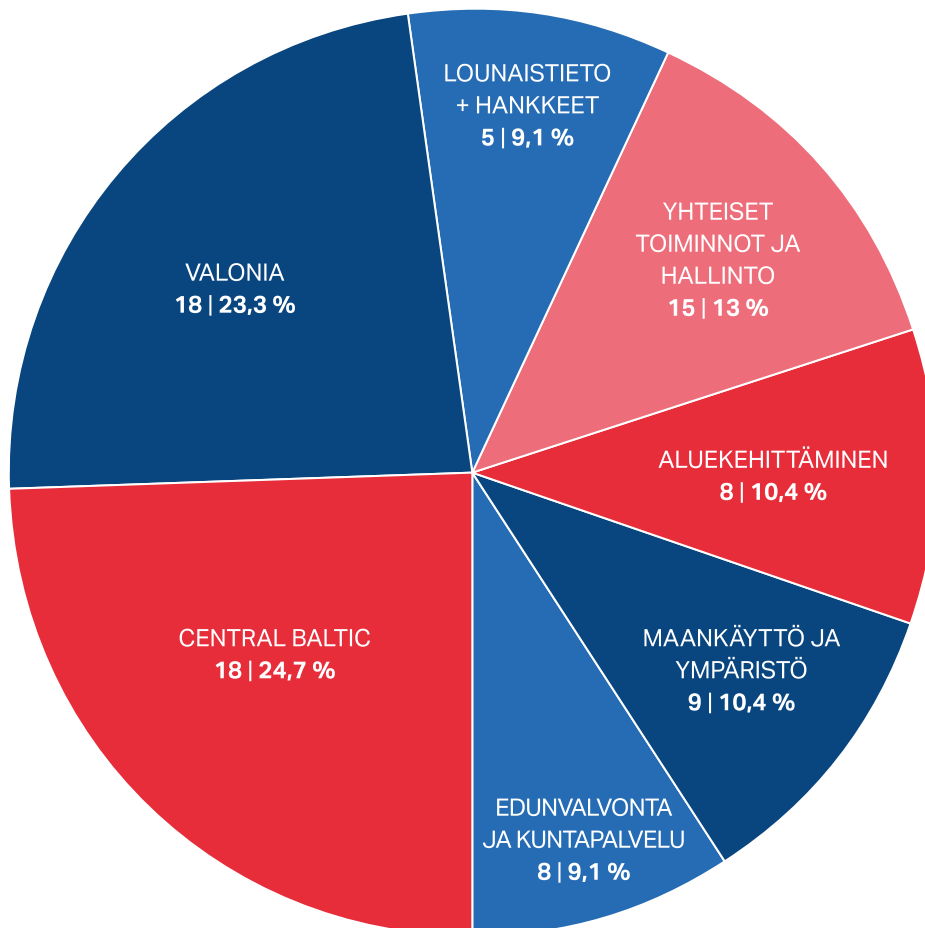
Valonian toimintojen laajuus ja henkilöstön määrä riippuu saadun hankerahoituksen määrästä. Uusi toimintakausi käynnistyi vuoden 2021 alusta ja jatkuu vuoden 2030 loppuun vaihtelevin henkilöstömäärin. Valoniassa oli 19 henkilöä elokuussa 2022.

Suunnitelmakauden aikana vastuualueella on kaksi eläkeiän saavuttavaa henkilöä.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu (12 henkilöä)

Vastuualueen varsinaisessa kuntarahoitteisessa toiminnassa on seitsemän vakinaisessa työsuhhteessa olevaa henkilöä. Tehtävien organisoinnissa ei ole vuodelle 2023 suunnitteilla olennaisia muutoksia. Keväällä Varsinaista kulttuuria -hankkeessa aloitti kehittämiskoordinaattori määräaikaissa työsuhhteessa. Tietopalvelujen tarkoituksenmukaisuutta ja laatua varmistamaan perustettiin vuonna 2016 tietopalveluryhmä, jossa toimii elokuussa 2022 kuntarahoitteisten henkilöiden lisäksi vakituinen Lounaistiedon verkostokoordinaattori, yksi määräaikaissa työsuhhteessa olevaa työntekijä. Lisäksi tietopalveluryhmässä toimii vuosittain korkeakouluharjoittelija. Suunnitelmakauden aikana vastuualueella ei ole eläkeiän saavuttavia henkilöitä.

Henkilöstö yksiköittäin 8/2022

Talouden tunnusluvut

Käyttötalousosa

KÄYTTÖTALOUS 2023 KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA						
TUOTOT	TA 2023	TA 2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
Kuntien maksuosuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
Myyntituotot	38 000	60 000	-36,7	22 000	38 000	38 000
Muut tuotot	121 000	120 000	0,8	-1 000	121 000	121 000
TUOTOT YHT.	4 058 900	4 079 900	-0,5	21 000	4 058 900	4 058 900
KULUT						
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO						
Henkilöstökulut	-156 840	-156 840	0,0	0	-156 840	-156 840
Palvelujen ostot	-102 400	-115 241	-11,1	-12 841	-102 400	-102 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 000	-2 000	0,0	0	-2 000	-2 000
Vuokrat	-4 000	-2 000	100,0	2 000	-4 000	-4 000
Muut toimintakulut	-4 500	-4 500	0,0	0	-4 500	-4 500
YHTEENSÄ	-269 740	-280 581	-3,9	-10 841	-269 740	-269 740
YHTEISET TOIMINNOT JA HALLINTO						
Henkilöstökulut	-984 205	-896 606	9,8	87 599	-984 205	-984 205
Palvelujen ostot	-545 300	-447 300	21,9	98 000	-545 300	-545 300
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 650	-46 150	-5,4	-2 500	-43 650	-43 650
Vuokrat	-296 000	-296 000	0,0	0	-296 000	-296 000
Muut toimintakulut	-100	-100	0,0	0	-100	-100
YHTEENSÄ	-1 869 255	-1 686 156	10,9	183 099	-1 869 255	-1 869 255
ALUEKEHITTÄMINEN						
Henkilöstökulut	-546 804	-567 393	-3,6	-20 589	-546 804	-546 804
Palvelujen ostot	-154 420	-147 420	4,7	7 000	-154 420	-154 420
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-400	-400	0,0	0	-400	-400
Muut toimintakulut	-4 000	-4 000	0,0	0	-4 000	-4 000
YHTEENSÄ	-705 624	-719 213	-1,9	-13 589	-705 624	-705 624
MAANKÄYTTÖ JA YMPÄRISTÖ						
Henkilöstökulut	-523 134	-509 080	2,8	14 054	-523 134	-523 134
Palvelujen ostot	-133 310	-126 710	5,2	6 600	-133 310	-133 310
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 500	-6 500	0,0	0	-6 500	-6 500
Muut toimintakulut	-2 000	-2 000	0,0	0	-2 000	-2 000
YHTEENSÄ	-664 944	-644 290	3,2	20 654	-664 944	-664 944
EDUNVALVONTA JA KUNTAPALVELUT						
Henkilöstökulut	-450 311	-480 531	-6,3	-30 220	-450 311	-450 311
Palvelujen ostot	-227 665	-224 665	1,3	3 000	-227 665	-227 665
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 400	-3 100			-3 100	-3 100
Muut toimintakulut	-15 000	-20 000	-25,0	-5 000	-20 000	-20 000
YHTEENSÄ	-696 376	-728 296	-4,4	-31 920	-701 076	-701 076
KULUT YHT.	-4 205 939	-4 058 536	3,6	147 403	-4 210 639	-4 210 639
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739

TA = talousarvio, TS = taloussuunnitelma

KÄYTTÖTALOUS 2023 OHJELMA- JA HANKETOIMINTA						
	TA2023	TA2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
CENTRAL BALTIC 2014 - 2020 ja 2021-2027						
Tuet ja avustukset	2 345 900	2 027 300	15,7	318 600	1 890 750	2 008 500
Henkilöstökulut (V-S liitto)	-1 364 600	-1 299 400	5,0	-65 200	-1 045 450	-1 055 600
Muut toimintakulut	-981 300	-727 900	34,8	-253 400	-845 300	-952 900
TOIMINTAKATE	0	0	56	0	0	0
VALONIA TOIMIINNOT						
Tuet ja avustukset	960 000	820 000	17,1	140 000	960 000	960 000
Muut tuotot	150 000	120 000	25,0	30 000	150 000	150 000
Henkilöstökulut (V-S liitto)	-820 000	-720 000	13,9	-100 000	-820 000	-820 000
Muut toimintakulut	-290 000	-220 000	31,8	-70 000	-290 000	-290 000
TOIMINTAKATE	0	0	88	0	0	0
LOUNAISTIETO JA HANKETOIMINTA						
Tuet ja avustukset	766 967	702 927	9,1	64 040	468 188	478 789
Henkilöstökulut	-485 809	-387 660	25,3	-98 149	-304 301	-319 120
Muut toimintakulut	-281 158	-315 267	-10,8	34 109	-163 887	-159 669
TOIMINTAKATE	0	0	24	0	0	0
TUOTOT YHT	4 222 867	3 670 227	15,1	552 640	3 468 938	3 597 289
KULUT YHT	-4 222 867	-3 670 227	15,1	-552 640	-3 468 938	-3 597 289
TOIMINTAKATE	0	0	30	0	0	0
Central Baltic -ohjelman käyttötalousarvio täsmentyy seurantakomitean päätöksillä. Valonian, Lounaistiedon ja hanketoiminnan käyttötalousarviot täsmentyvät, kun uusia hankkeita käynnistetään ja niiden kustannusarviot vahvistetaan maakuntahallituksen päätöksillä. Hankkeiden päättyessä niiden toiminta ja tulokset raportoidaan						

Yhteenveto kuntarahoitteen toiminnan käyttötaloudesta 2022

KUNTARAOITTEINEN TOIMINTA						
KÄYTTÖTALOUS	TA 2023	TA2022	TA 22/23 %	TA 22/23 €	TS 2024	TS 2025
TUOTOT						
Kuntien maksuosuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
Myyntituotot	38 000	60 000	-36,7	22 000	38 000	38 000
Muut tuotot	121 000	120 000	0,8	-1 000	121 000	121 000
TUOTOT YHT.	4 058 900	4 079 900	-0,5	21 000	4 058 900	4 058 900
KULUT						
Henkilöstökulut	-2 661 294	-2 610 450	1,9	50 844	-2 661 294	-2 661 294
Palvelujen ostot	-1 163 095	-1 061 336	9,6	101 759	-1 163 095	-1 163 095
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 950	-58 150	-3,8	-2 200	-55 650	-55 650
Vuokrat	-300 000	-298 000	0,7	2 000	-300 000	-300 000
Muut toimintakulut	-25 600	-30 600	-16,3	-5 000	-30 600	-30 600
YHTEENSÄ	-4 205 939	-4 058 536	3,6	147 403	-4 210 639	-4 210 639
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739

TA = talousarvio, TS = taloussuunnitelma, TP = tilinpäätös

Tuloslaskelmaosa

TALOUSSUUNNITELMA 2023						
	TA 2023	TA 2022	TA22/21	TA22/21	TS 2024	TS 2025
			%	euroa		
KAYTTÖTALOUSOSA (ulkoinen ja sisäinen)						
KUNTARAHOITTEINEN TOIMINTA						
__ Tuotot	4 058 900	4 079 900	-0,5	21 000	4 058 900	4 058 900
__ Kulut	-4 205 939	-4 058 536	3,6	147 403	-4 210 639	-4 210 639
Netto	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739
OHJELMA- JA HANKETOIMINTA						
__ Tuotot	4 222 867	3 670 227	15,1	-552 640	3 468 938	3 597 289
__ Kulut	-4 222 867	-3 670 227	15,1	552 640	-3 468 938	-3 597 289
Netto	0	0			0	0
TULOSLASKELMAOSA (ulkoinen/sisäinen)						
	TA 2023	TA 2022	TA22/21	TA22/21	TS 2024	TS 2025
			%	euroa		
Toimintatulot	8 281 767	7 750 127	6,9	-531 640	7 527 838	7 656 189
__ Kuntien maksuosuudet	3 899 900	3 899 900	0,0	0	3 899 900	3 899 900
__ Tuet, avustukset, korvaukset	4 222 867	3 670 227	15,1	-552 640	3 468 938	3 597 289
__ Muut tuotot	159 000	180 000	-11,7	21 000	159 000	159 000
Toimintamenot	-8 428 806	-7 728 763	9,1	700 043	-7 679 577	-7 807 928
__ Henkilöstömenot	-5 331 703	-5 017 510	15,5	234 326	-4 831 045	-4 856 014
__ Palvelujen ostot	-1 163 095	-1 061 336	4,1	37 174	-1 163 095	-1 163 095
__ Muut toimintakulut	-1 934 008	-1 649 917	-14,0	-26 500	-1 685 437	-1 788 819
TOIMINTAKATE	-147 039	21 364	-788,3	168 403	-151 739	-151 739
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
__ Korkotulot						
__ Muut rahoitustulot						
__ Korkomenot						
__ Muut rahoituskulut	-5 000	-5 000			-5 000	-5 000
VUOSIKATE	-152 039	16 364	-1 029,1	168 403	-156 739	-156 739
__ Siirrot rahastoon						
__ Poistot	-120 000	-134 999	-11,1	-14 999	-120 000	-105 000
__ Satunnaiset tuotot						
__ Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-272 039	-118 635	129,3	153 404	-276 739	-261 739

Investointiosa

INVESTOINTIOSA						
	TA 2023	TA 2022	TA22/23	TA22/23	TS 2024	TS 2025
			%	euroa		
Tuotot						
Kulut	-10 000	-10 000		0	-10 000	-10 000
Netto	-10 000	-10 000		0	-10 000	-10 000

Rahoitusosa

RAHOITUSOSA						
euroa	TA 2023	TA 2022	TA22/23	TA22/23	TS 2024	TS 2025
			%	euroa		
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA						
TULORAHOITUS						
Vuosikate	-152 039	16 364	-1 029,1	168 403	-156 739	-156 739
Tulorah.korjauserät						
INVESTOINNIT						
Käyttöom.investoinnit	-10 000	-10 000		0	-10 000	-10 000
Käyttöom. myyntitulot						
NETTOKASSAVIRTA	-162 039	6 364	-2 646,2	168 403	-166 739	-166 739

Liite 1. Jäsenkuntien maksuosuudet 2017 – 2022

Kunta	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	2 022	_21/22 %
Aura	28 057	28 272	28 695	28 502	28 969	28 248	-2,49
Kaarina	292 634	293 092	301 859	304 134	304 473	304 235	-0,08
Kemiönsaari	43 646	44 175	44 690	43 780	43 163	42 627	-1,24
Koski Tl	14 554	14 889	15 117	14 783	14 694	14 926	1,58
Kustavi	6 388	6 181	6 899	7 259	7 424	7 650	3,04
Laitila	58 496	57 824	59 383	59 804	59 350	58 306	-1,76
Lieto	161 334	161 755	166 479	168 478	169 617	168 958	-0,39
Loimaa	108 223	107 490	109 882	107 042	105 269	105 372	0,10
Marttila	12 886	13 213	13 452	13 174	13 141	13 252	0,84
Masku	80 689	81 201	83 749	82 621	82 936	81 394	-1,86
Mynämäki	53 919	54 501	55 978	54 722	54 209	53 314	-1,65
Naantali	182 423	184 867	191 674	194 426	195 373	195 655	0,14
Nousiainen	34 674	35 070	35 903	35 145	34 689	34 142	-1,58
Oripää	8 806	8 782	8 554	8 856	8 906	8 747	-1,79
Paimio	84 823	84 427	86 124	86 074	85 667	83 890	-2,07
Parainen	126 767	126 930	130 354	128 849	127 824	125 313	-1,96
Pyhäranta	15 493	15 408	15 513	15 476	15 306	14 572	-4,80
Pöytyä	53 657	53 894	54 934	53 847	53 097	54 690	3,00
Raisio	205 484	204 269	210 422	206 657	204 978	202 623	-1,15
Rusko	48 866	50 517	53 103	53 073	53 062	53 136	0,14
Salo	387 811	386 163	383 258	375 078	368 569	367 791	-0,21
Sauvo	20 919	21 237	22 057	21 378	21 074	21 289	1,02
Somero	57 391	57 543	57 999	56 809	56 603	55 772	-1,47
Taivassalo	11 022	10 976	11 479	11 434	11 870	11 685	-1,56
Turku	1 563 591	1 561 532	1 610 720	1 625 463	1 638 707	1 655 236	1,01
Uusikaupunki	122 601	121 118	126 544	127 686	125 382	121 485	-3,11
Vehmaa	14 746	14 574	15 079	15 350	15 548	15 592	0,28
YHT	3 799 900	3 799 900	3 899 900	3 899 900	3 899 900	3 899 900	0,00

Liite 2. Maksuosuuksien kehitys 1993–2025

vuosi	maksuosuudet		muutos edelliseen vuoteen	
	mk	euroa		%
1993	9 937 529	1 671 372		
1994	9 145 993	1 538 246		-8,0
1995	10 343 056	1 739 577		13,1
1996	10 948 585	1 841 420		5,9
1997	12 478 460	2 098 726		14,0
1998	13 131 783	2 208 607		5,2
1999	13 531 783	2 275 883		3,0
2000	13 931 783	2 343 158		3,0
2001	13 931 786	2 343 158		0,00
2002		2 569 895		9,68
2003		2 698 388		5,00
2004		2 860 291		6,00
2005		3 006 166		5,10
2006		3 147 456		4,70
2007		3 257 617		3,50
2008		3 371 634		3,50
2009		3 489 641		3,50
2010		3 489 641		0,00
2011		3 559 434		2,00
2012		3 693 995		3,78
2013		3 786 311		2,50
2014		3 799 900		0,36
2015		3 799 900		0,00
2016		3 799 900		0,00
2017		3 799 900		0,00
2018		3 799 900		0,00
2019		3 899 900		2,63
2020		3 899 900		0,00
TP2021		3 899 900		0,00
TA 2022		3 899 900		0,00
TS 2024		3 899 900		0,00
TS 2025		3 899 900		0,00

Liite 3. Kuntien maksuosuudet 2023

Nimi	Kunnallisvero 2021	Yhteisövero-osuus yhteensä 2021	2021 kunnan tulovero-%	maksuosuuden perusteena oleva kpl- määrä	2023 maksuosuudet	2022 maksuosuudet	muutos 2022 -> 2023
Aura	14 547 367	833 002	21,50	71 536 603	27 475	28 248	-2,74 %
Kaarina	150 507 198	10 525 921	20,25	795 225 277	305 424	304 235	0,39 %
Kemönsaari	19 939 865	2 230 241	19,75	112 253 701	43 114	42 627	1,14 %
Koski tl	6 402 392	1 129 973	20,00	37 661 825	14 465	14 926	-3,09 %
Kustavi	3 441 575	430 396	18,25	21 216 281	8 149	7 650	6,52 %
Laitila	27 061 516	3 565 950	20,75	147 602 245	56 690	58 306	-2,77 %
Lieto	79 365 883	6 375 545	19,75	434 133 812	166 739	168 958	-1,31 %
Loimaa	49 698 620	6 439 494	21,00	267 324 353	102 672	105 372	-2,56 %
Marttila	6 385 133	545 520	20,75	33 400 737	12 828	13 252	-3,20 %
Masku	40 181 377	2 973 820	20,75	207 976 850	79 878	81 394	-1,86 %
Mynämäki	26 531 369	1 925 572	21,25	133 915 018	51 433	53 314	-3,53 %
Naantali	81 224 046	15 606 502	19,00	509 634 465	195 737	195 655	0,04 %
Nousiainen	17 618 580	622 517	21,50	84 842 314	32 586	34 142	-4,56 %
Oripää	3 888 280	839 887	21,00	22 515 082	8 648	8 747	-1,13 %
Paimio	41 965 824	2 081 592	20,75	212 276 704	81 530	83 890	-2,81 %
Parainen	61 143 158	4 238 674	20,50	318 935 762	122 495	125 313	-2,25 %
Pyhäranta	7 568 769	604 817	21,75	37 579 706	14 433	14 572	-0,95 %
Pöytyä	25 594 666	4 935 397	21,25	143 670 880	55 180	54 690	0,90 %
Raisio	95 985 036	9 744 353	20,25	522 120 441	200 532	202 623	-1,03 %
Rusko	24 506 541	2 009 012	19,75	134 255 962	51 564	53 136	-2,96 %
Salo	175 808 894	19 302 537	20,75	940 296 051	361 142	367 791	-1,81 %
Sauvo	10 628 798	864 793	21,50	53 458 562	20 532	21 289	-3,56 %
Somero	26 409 997	2 520 574	20,50	141 124 737	54 202	55 772	-2,82 %
Taivassalo	5 564 715	387 338	20,50	29 034 408	11 151	11 685	-4,57 %
Turku	675 432 421	180 148 604	19,50	4 387 594 998	1 685 156	1 655 236	1,81 %
Uusikaupunki	57 419 559	7 971 126	20,75	315 135 831	121 035	121 485	-0,37 %
Vehmaa	7 516 880	1 236 839	22,25	39 342 558	15 110	15 592	-3,09 %
	1 742 338 457	290 089 996		10 154 065 160	3 899 900	3 899 900	0,00 %

